

VIDAUS SAUGUMO FONDAS

Paraiškų rengimas ir šiame
processe išskylantys svarbiausi
klausimai

Mindaugas Laurynaitis,
tel. 249 9228

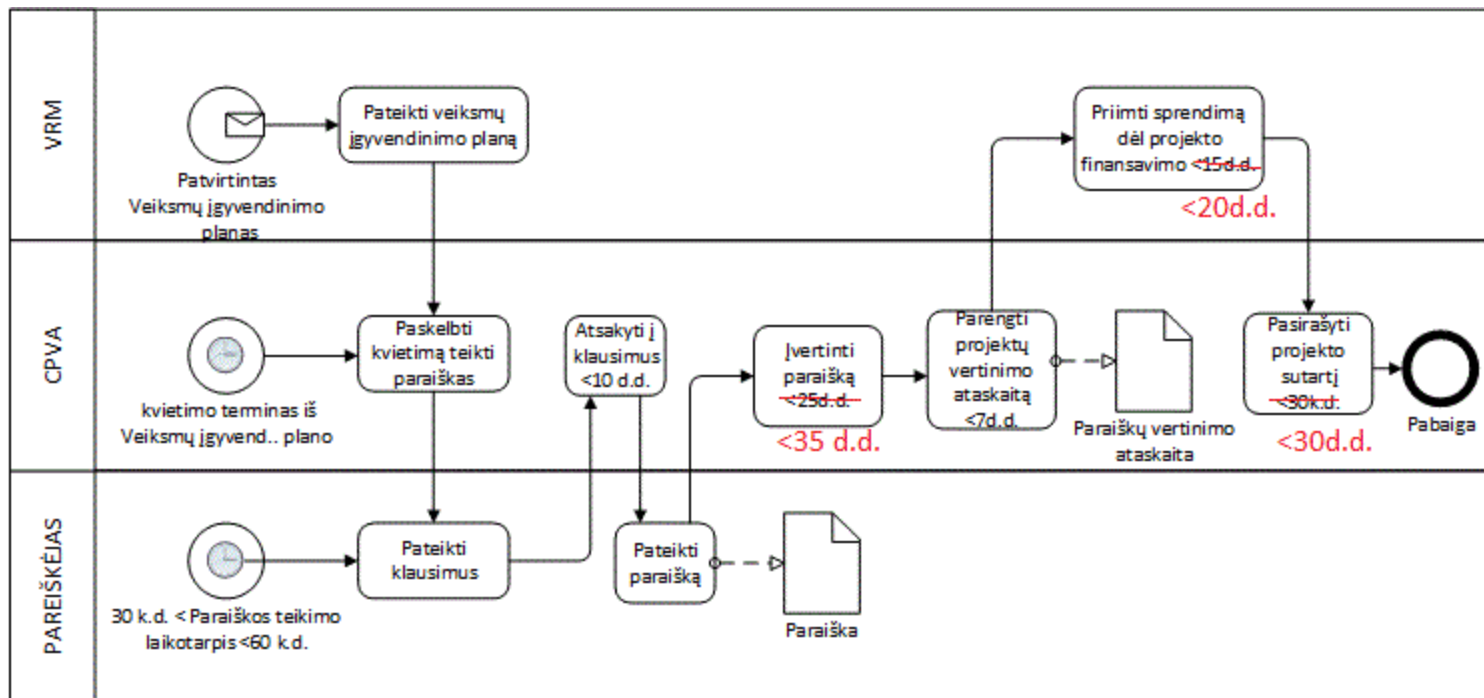
Paraiškos rengimas po PAFT pakeitimo

Pagrindiniai punktai

- ✓ Paraiškos pildymas – **Atkreipti dėmesį** – Nauja forma! Paraiškos keitimas – sena forma prieš naują formą. Kokią pasirinkti?
- ✓ Paraiškos rengimas iš anksto ir pateikimas iš karto paskelbus kvietimą, t. y. nesulaukus kvietimo pabaigos datos. Kodėl gi ne?
- ✓ Paraiškos teikimas: popierinė paraiškos versija prieš elektroninę paraiškos versiją. Privalumai ir trūkumai.

Paraiškos rengimas ir teikimas po PAFT pakeitimo

Paraiškose pasitaikančios dažniausios klaidos

Iš klaidų mokykimės

Kokias dažniausias klaidas įvardintumėte?

Pagrindiniai punktai

- ✓ Nenurodomi veiklų pagrindimai ir priskyrimai. Nepateikiami tiekėjų pasiūlymai.
- ✓ Klaidingi finansiniai skaičiavimai. Nebūtina projekto biudžeto pritraukinėti prie veiksmų plane nurodytos sumos. Netiesioginės išlaidos. Nuosavas indėlis, **kur jį nurodyti?**
- ✓ Bendradarbiavimo sutarties ir/arba įsipareigojimo užtikrinti veiklą 5 metus po projekto sutarties pabaigos trūkumas.

Bendradarbiavimo sutartis

Svarbu!

- Šalis atstovaujantys asmenys. **Ar gali būti projekto vadovas?**
- Užduočių paskirstymas tarp pareiškėjo ir partnerio. **Kaip detaliai turi būti paskirstoma?**

ĮSIPAREIGOJIMAI

Bendradarbiavimo sutarties šalių įsipareigojimai ir teisės, susijusios su projektu, šalių atsakomybė ir keitimo sąlygos

BIUDŽETAS

Išsamus biudžetas, partnerio patirtų išlaidų tinkamumas finansuoti ir jų apmokėjimas, tinkamų išlaidų paskirstymas pareiškėjui ir partneriui

NETIESIOGINĖS IŠLAIDOS

Nuostatos dėl netiesioginių išlaidų ir jų apskaičiavimo metodas

AUDITAI, GINČAI, TĘSTINUMAS

Partneris turi sudaryti sąlygas auditui
Ginčų sprendimo nuostatai
Rezultatų tęstinumas 5 m. po projekto užbaigimo

STS ir kitų veiklų pagrindimai

Svarbu!

**100 proc. STS veikla. Kas iš
pareiškėjų naudoja?**

100 proc. STS veiklos pagrindimas galimas tik labai išimtiniais atvejais ir tinkamai pagrįstas

**STS veiklos proporcija.
Kodėl ji reikalinga?**

Grindžiama faktiškai vykdomomis funkcijomis, tos funkcijos turi būti aiškios, atskirtos nuo kitų funkcijų ir pagrindžiamos. Suprantamos visiems. Kas papildomai atsiranda atsiradus STS?

**Fiksuotas įkainis.
Fiksuota norma.
Fiksuota suma.
Kas tai?**

Naudojama tik kaip pagrindžianti išlaidas priemonė, kai nereikia teikti pagrindžiančių dokumentu.

Tiekėjų pasiūlymai

Techninėje specifikacijoje tik tai, kas susiję su veiklomis.

VIDAUS SAUGUMO FONDAS

Projekto įgyvendinimo sutarčių derinimas ir keitimas

Eglė Uleckienė, tel. 249 9229

Projekto sutartis: žingsnis po žingsnio

VSF projekto sutarties rengimas ir derinimas

Per 30 d. d. nuo finansuotinių projektų sąrašo patvirtinimo dienos JI parengia projekto sutarties 3 egz.

Suderina el. paštu su AI ir PrV

Pareiškėjas ne vėliau kaip per 3 d. d. nuo gavimo dienos pasirašo, užregistruoja, patvirtina antspaudu ir visus 3 egz. išsiunčia atgal JI

JI ne vėliau kaip per 5 d. d. nuo gavimo dienos pasirašo, užregistruoja, patvirtina antspaudu ir visus 3 egz. išsiunčia AI

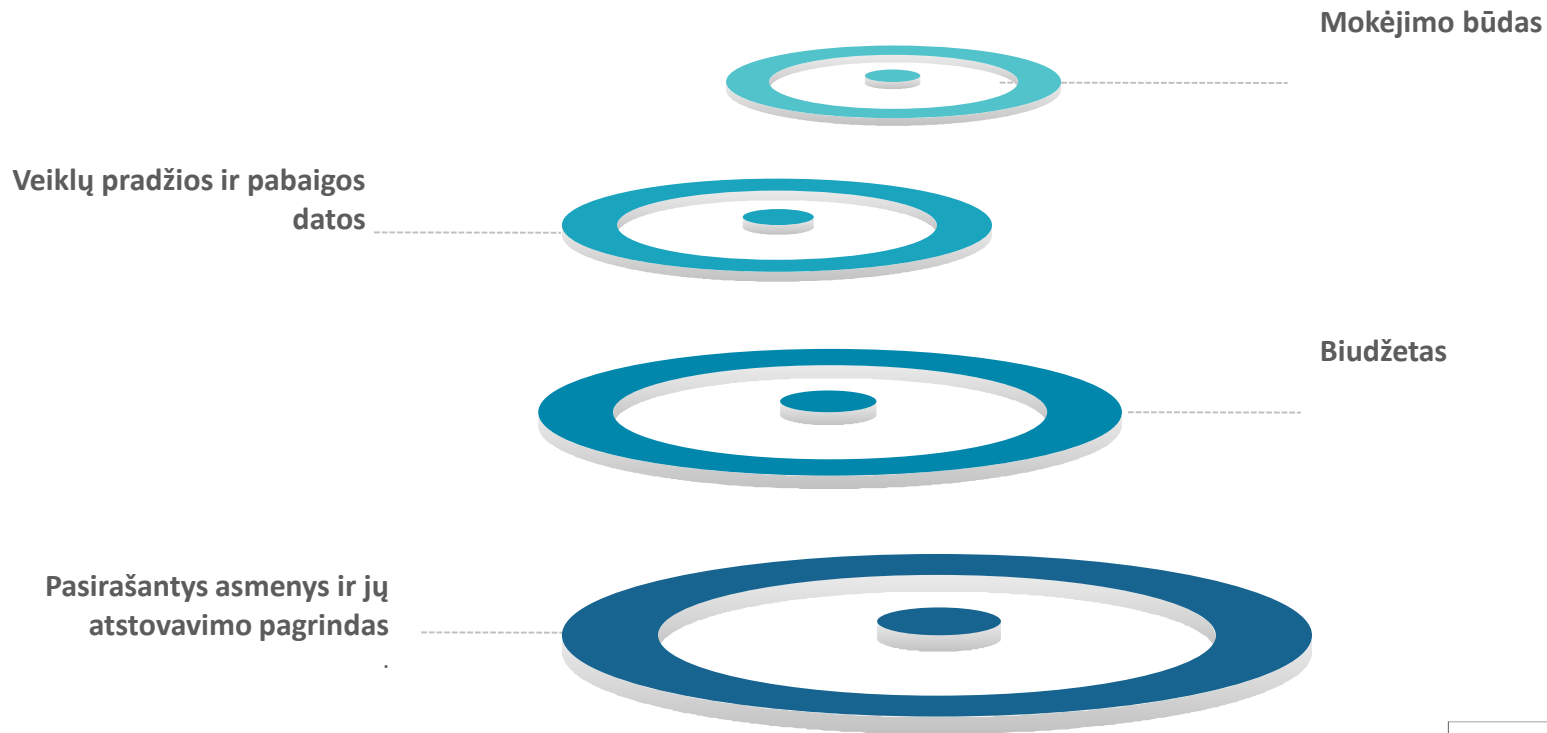

AI ne vėliau kaip per 5 d. d. nuo gavimo dienos pasirašo, užregistruoja, patvirtina antspaudu ir gražina JI ir PrV

Projekto sutartis įsigalioja tik pasirašius visoms trimis sutarties šalims

Esminiai projekto sutarties derinimo klausimai

Projekto sutarčių keitimo būdai

Sutarties keitimas pasirašant susitarimą

Sutarties keitimas informuojant raštu

Sutarties keitimas AI vienašaliu sprendimu

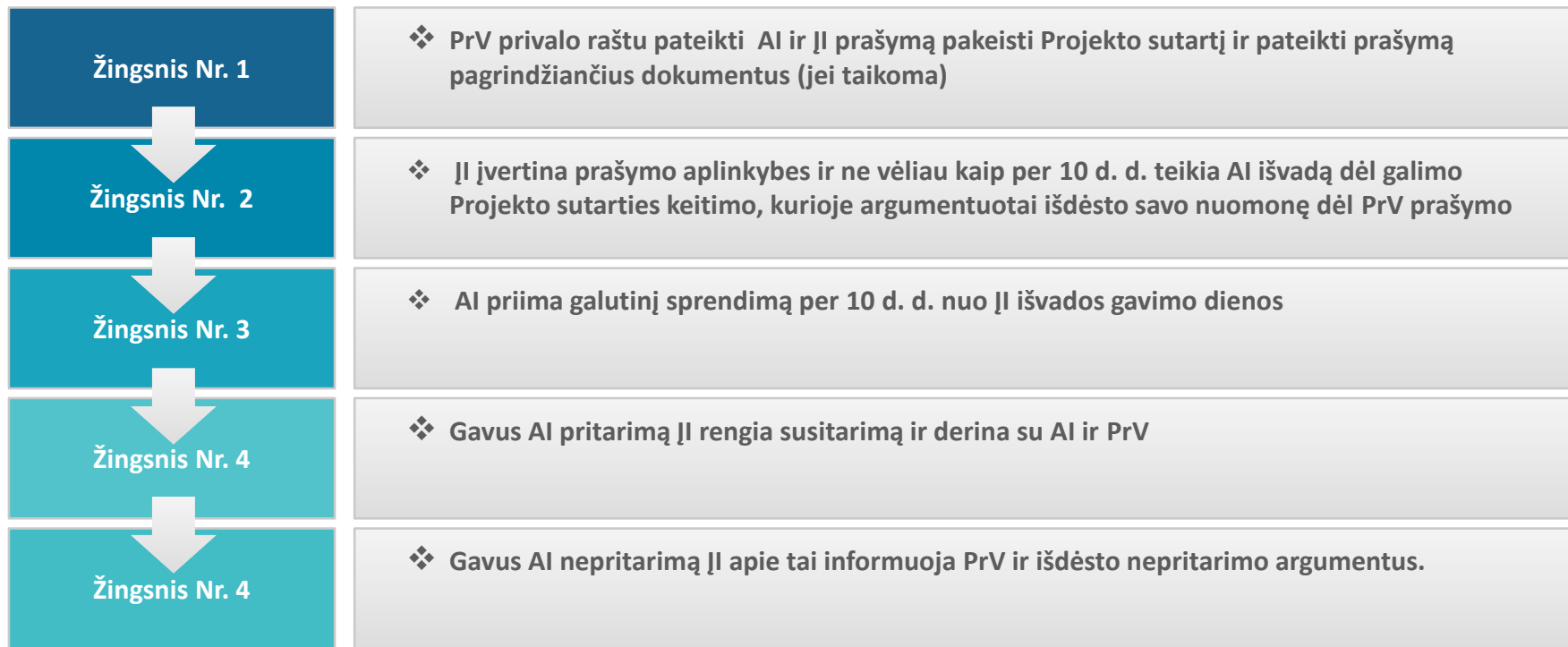
Projekto sutarties keitimas pasirašant susitarimą I

Pasirašant susitarimą

Projekto sutarties keitimas pasirašant susitarimą

II

Projekto sutarties keitimas

Vienašaliu AI sprendimu

Priima sustabdyti arba nutraukti projekto finansavimą ir (arba) nutraukti Projekto sutartį ir (arba) pareikalauti grąžinti fondo finansinės paramos lėšas ar jų dalį

Keičiasi LR ir ES teisės aktų nuostatos, dėl kurių reikia keisti Projekto sutartį

AI per 7 d. d. nuo aukščiau nurodyto sprendimo priėmimo dienos minėtą sprendimą siunčia ĮI ir PrV

VIDAUS SAUGUMO FONDAS

Pirkimų priežiūra: dažniausios klaidos ir kaip jų išvengti

Dalia Vinklerė, tel. 219 13 38

Pirkimų planas ir jo pakeitimai

Planas - privaloma projekto valdymo priemonė

Turime žinoti:

- ✓ Pirkimų planas nebėra Projekto sutarties dalis.
- ✓ Pirkimų plano keitimai iki pirkimo pradžios turi būti suderinti su CPVA. Ką galime supaprastinti?
- ✓ Jei numatote atlikti supaprastintą ar mažos vertės pirkimą, pirkimų plano 14 stulpelyje „Pirkimo būdo pasirinkimo argumentai“ nurodykite ir Jūsų įstaigos Supaprastintų pirkimų taisyklių atitinkamą punktą.

Išankstinės pirkimų priežiūros tikslas – išvengti klaidų

Bendras principas – dokumentus vertiname vieną kartą. Pakartotinai prašome pateikti išimtiniais atvejais: pvz., diskriminacinė Techninė specifikacija.

Jei nėra numatyta išankstinė priežiūra, galite savo iniciatyva CPVA įvertinimui pateikti Techninės specifikacijos projektą.

Rengiant pirkimo dokumentus rekomenduojame konsultuotis su CPVA projektų vadovu ar teisininkais: tel. 21 913 38, 24 991 67.

Paskesnė pirkimų priežiūra

Dokumentai paskesnei priežiūrai paprastai pateikiami kartu su prašymu išlaidoms apmokėti. Jūs galite pateikti ir anksčiau, pvz., įvykdę pirkimą.

Paskesnės pirkimų priežiūros tvarka nėra tikrinami visi be išimties pirkimai. Padidėjus projekto rizikai ar pan., CPVA turi teisę vertinti anksčiau nevertintus pirkimus.

Nustačius, kad buvo pažeistas VPĮ, taikomos finansinės korekcijos (iki 100 procentų netinkamų išlaidų). Žr. EK 2013-12-19 sprendimas C(2013)9527.

Kaip parengti tinkamą Techninę specifikaciją?

1

Turime įsitikinti, kad visus Techninės specifikacijos reikalavimus atitinka bent trijų gamintojų prekės.

2

Jei tam tikras parametras ribojantis, bet būtinas funkcijoms vykdyti, privalu turėti ir CPVA pateikti pagrindimą, kodėl jis reikalingas funkcijoms (įskaitant STS) vykdyti: pagal teismų praktiką aukšti arba pernelyg specifiniai reikalavimai pateisinami **tik tada, jeigu pateikiamas patikimas ir įtikinamas tokių reikalavimų nustatymo pagrindimas**. Tai gali būti grindžiama ypatinga perkamo objekto svarba ar sutarties, kuria siekiama įsigyti šį objektą, specifine paskirtimi, arba tuo, kad aukštą ar labai tikslų reikalavimą pateisina viešojo intereso apsauga.

Kaip parengti tinkamą Techninę specifikaciją (TS)?

3

TS numatykite tik būtinus parametrus, o kitus – pageidautinus vertinkite kaip ekonominio naudingumo parametrus.

Net ir mažos vertės pirkimų atveju, pirkimo sąlygose numatykite reikalavimą, kad:

4

- tiekėjas ne kopijuotų TS reikalavimą (pvz., variklio galingumas ne mažesnis kaip 120 kW), bet **nurodytų konkretų siūlomą prekę** parametrą (pvz., 140 kW);
- su pasiūlymu pateiktų dokumentus, įrodančius, siūlomą prekę atitikimą TS
- tiekėjas pasiūlymo formoje pateiktų nuorodą į konkretaus dokumento konkretų punktą, patvirtinantį siūlomą prekę atitikimą konkrečiam TS reikalavimui.

Klaidos rengiant kvalifikacijos reikalavimus

Per aukšti reikalavimai

ISO 9001

Jei yra minimalus potencialių tiekėjų skaičius, reikalavimas, kad tiekėjas ar net tiekėjas *ir gamintojas?* turėtų veikiančią ir sertifikuotą kokybės valdymo sistemą, atitinkančią ISO 9001, yra diskriminacinis

Užsienio tiekėjų diskriminavimas:

Įrangos gamintojas turi turėti sertifikuotą gamintojo aptarnavimo centrą Lietuvoje

Reikalavimas, kad tiekėjas per paskutinius tris metus būtų įvykdęs bent *vieną*? „panašią“ sutartį, kurios vertė 0,7 pasiūlymo vertės

Kodėl netinkamas tiekėjas, kuris per paskutinius trejus metus įvykdė „panašią“ sutarčių, kurių bendra vertė 0,7 pasiūlymo vertės?

Perkame tik prekę, o reikalaujame, kad tiekėjas galėtų atlikti ir techninę priežiūrą:

tiekėjas turi turėti galimybę atlikti siūlomos įrangos garantinį aptarnavimą bei techninę priežiūrą ir remontą

Klaidos rengiant kvalifikacijos reikalavimus

Netikslūs reikalavimai

Tiekėjas turi teisę verstis *ta ūkine veikla*, kuri reikalinga pirkimo sutarčiai įvykdyti. *Būtina nurodyti konkrečią sritį.*

Nustatant reikalavimą „būti įvykdžiusiam vieną panašią sutartį, kurios vertė 0,7 pasiūlymo vertės“, numatykite, kad „*jei sutartis vykdoma*, tai vykdomos sutarties įvykdyta dalis, yra ne mažesnė 0,7 pasiūlymo vertės“.

ISO 9001

Nurodyti, kurioje srityje tiekėjas turi būti įdiegęs atitinkamą standartą: pvz., tiekėjas turi veikiančią ir sertifikuotą kokybės valdymo sistemą, atitinkančią ISO 9001 arba lygiaverčius kokybės vadybos sistemos reikalavimus *mokymų srityje.*

Užtikrinkime, kad paslaugas teiktų tik tinkami specialistai

Jei pirkimo sąlygose numatote reikalavimus tiekėjo specialistams:

1. techninėje specifikacijoje arba sutarties projekte numatykite reikalavimą, kad paslaugas gali **teikti tik tie tiekėjo specialistai, kurie numatyti tiekėjo pasiūlyme;**
2. sutarties projekte aptarkite tiekėjo pasiūlyme numatytų specialistų keitimą bei reikalavimą, kad jų kvalifikacija atitiktų pirkimo sąlygas.

Su kainodaros nustatymu susijusios klaidos

Fiksuotas įkainis

Privalu nurodyti preliminarias ribas

1. **viršutinė ir apatinė ribos** (pavyzdžiui, nuo <.5.> iki <20>; ne mažiau kaip <.5.>, bet ne daugiau kaip <.20..>)
  2. **arba nurodoma paklaida procentine išraiška** (15 staly; plus/minus 5 procentai) arba, 3. **jei neįmanoma nustatyti apatinės ribos, nurodoma tik viršutinė riba** (pavyzdžiui, ne daugiau kaip <...>).
- Šie kiekiai turėtų būti numatyti ir sutartyje.

Pažeidimo pavyzdys:

Fiksuota kaina: perkant įrangos remonto paslaugas techninėje specifikacijoje numatyta – tiekėjas privalo kilus poreikiui, bet *ne daugiau kaip 5 kartus per kalendorinius metus vykdyti komponento integravimą.*

Taigi, PO privalo tiekėjui sumokėti kainą, lygią 5 kartų kainai, nepaisant to, kad šios paslaugos gali prireikti tik kartą ar nė vieno karto.

Fiksuotas įkainis

Jei pirkimo objektas susideda **iš sudėtinių dalių ir perkami skirtingi prekių, paslaugų, darbų kiekiai, vertinant pasiūlymą, vertinama įkainių, padaugintų iš preliminarių kiekių arba lyginamųjų koeficientų, suma** (tai turėtų atispindėti pasiūlymo formoje)

Pažeidimo pavyzdys, LAT 2013-08-03 sprendimas:

PO, pirkdama elektroninio stebėjimo priemonių nuomos paslaugas, įskaitant nuomojamos įrangos negarantinių gedimų šalinimą, **už gedimų šalinimą turėjo** nustatyti fiksuotą įkainį, o nustačiusi fiksuotą kainą neužtikrino viešųjų pirkimų tikslo.

Su kainodaros nustatymu susijusios klaidos

Pažeidimo pavyzdys

Pirktos 10 automobilių techninės priežiūros ir remonto paslaugos.

Pasiūlymo formoje nurodyta 10 automobilių modeliai bei reikalaujama nurodyti remonto paslaugų įkainius būtent šiems automobiliams.

Pirkimo sąlygose taip pat numatyta: remonto paslaugos turi būti teikiamos ir kitiems įstaigos automobiliams, nenurodytiems pasiūlymo formoje, tomis pačiomis sąlygomis ir tais pačiais įkainiais.

Įsigijus remonto paslaugas šiems automobiliams turėtų būti fiksuojamas pažeidimas, nes:

1. Pirkimo sąlygose nenurodytos šių automobilių charakteristikos, kiekiai, paslaugų apimtis.
2. **Nebuvo vertinti šių paslaugų įkainiai.**

Išvada: faktiškai galime įsigyti tik tas paslaugas, kurių įkainiai buvo vertinti.

Sutarties vykdymo klaidos

1

Nepateikiamas sutarties įvykdymo užtikrinimas, pratęsimas, arba jis neatitinka PD reikalavimų .

2

Tiekėjui vėluojant neskaičiuojami delspinigiai .

3

Tiekėjui pritaikomos geresnės apmokėjimo sąlygos nei numatyta PD.

4

Pristatyta **kito modelio, kitų techninių charakteristikų prekė** nei numatyta pasiūlyme.

5

Perkant pagal fiksuotą įkainį, įsigijami kiti kiekiai nei numatyta PD.

6

Pasitelkiami subtiekJai, nors jie nenumatyti pasiūlyme.

Išlaidų tinkamumas Vidaus saugumo fondo projektų įgyvendinime

Edita Simanavičienė,
tel. 2 63 9753

Kuo vadovautis dėl išlaidų tinkamumo

1

ES reglamentai

Nr.514/2014 Nr.513/2014 ir Nr.515/2014.

2

VSF projektų administravimo ir finansavimo taisyklės

2016 m. rugsėjo 19 d. įsakymo Nr. 1V-649 redakcija

3

VSF lėšomis finansuojamo projekto sutartis

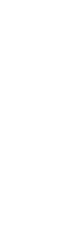
4

Rekomendacijos dėl projektų išlaidų atitikties VSF reikalavimams

Rengiamos

Išlaidų tinkamumo techniniai reikalavimai

- ❖ Pagrįstos projekto vykdytojų paraiškose
- ❖ Įtrauktos į projekto biudžetą (patvirtinta paraiška atitinka projekto biudžetą)
- ❖ Patirtos ir deklaruotos projekto vykdytojų teikiamuose prašymuose išlaidoms apmokėti, prašymuose išlaidoms kompensuoti ir išlaidų deklaracijose

Pasirašytoje projekto sutartyje ir prie jos esančioje paraiškoje numatomi pagrindiniai reikalavimai išlaidoms:

- ❖ išlaidų tinkamumo finansuoti laikotarpis
- ❖ finansavimo proporcija ir šaltiniai
- ❖ išlaidų rūšis (tiesioginės/netiesioginės)
- ❖ projekto veiklos
- ❖ išlaidų deklaravimo ir apmokėjimo tvarka (PIA/PIK/ID)

Tiesioginės projekto išlaidos – tiesiogiai projekto veikloms įgyvendinti būtinos išlaidos, kai tiesioginį projekto veiklų ir jų išlaidų ryšį nesudėtinga aiškiai parodyti. (PAFT 3.18)

Netiesioginės projekto išlaidos – projekto veikloms įgyvendinti būtinos išlaidos, kai tiesioginį projekto veiklų ir jų išlaidų ryšį sudėtinga aiškiai parodyti ir kurios nėra skiriamos tiesiogiai projekto veikloms įgyvendinti, tačiau yra būtinos ir tiesiogiai susijusios su tiesioginėmis projekto išlaidomis. (PAFT 3.8)

Kodėl išlaidos turi būti priskirtos STS?

- ❖ 71. Išlaidos turi būti būtinos projektams įgyvendinti, t.y. prisidėti prie projekto tikslo, uždavinių ir rezultatų pasiekimo, ir turi būti numatytos projekto sutartyje.
- ❖ 74. Išlaidos turi būti realios ir pagrįstos apmokėjimo įrodymo ir pagrindimo dokumentais.
- ❖ 75. Išlaidas turi būti įmanoma identifikuoti ir patikrinti, įtrauktos į apskaitą taip, kad būtų įmanoma jas atskirti nuo kitų, su projekto įgyvendinimu nesusijusių, išlaidų.

(PAFT 2016-09-19 redakcija)

Kaip įsitikinti, kad pirкта prekė ar suteikta paslauga iš tiesų buvo būtina ir tiesiogiai susijusi su STS funkcijų atlikimu?

Kaip užtikrinamas duomenų atsekamumas?

Netinkamos finansuoti išlaidos

- 78.1 skolos palūkanos
- 78.2 pridėtinės vertės mokestis (toliau – PVM), išskyrus atvejus, kuomet PrV neturi teisės susigrąžinti
- 78.3 žemės pirkimo išlaidos
- 78.4 išlaidos, kurios padidina projekto sąnaudas, proporcingai nesukurdamos pridėtinės vertės
- 78.5 nepagrįstai didelės išlaidos

(PAFT 2016-09-19 redakcija)

Netinkamos finansuoti išlaidos

78.6

išlaidos, patirtos vykdant sutartis (jų dalį), sudarytas su tarpininkais ar konsultantais, kuriose darbų ar paslaugų kaina siejama su išlaidų dydžiu, nepagrįstu faktine atlikto darbo ar suteiktų paslaugų verte

78.7

išlaidos, kurios anksčiau buvo finansuotos iš LR valstybės biudžeto ar kitų piniginių išteklių, kurioms apmokėti skyrus finansinės paramos lėšas, jos būtų pripažintos tinkamomis finansuoti ir (arba) apmokėtos daugiau nei vieną kartą

78.8

išlaidos, patirtos atsiradus teigiamiems skirtumams dėl valiutos kurso pasikeitimo

(PAFT 2016-09-19 redakcija)

VSF projektų įgyvendinimo informacijos pateikimo naujovės:

1

Projekto vykdytojas ne vėliau kaip per 30 dienų nuo Projekto sutarties pasirašymo dienos Atsakingai ir Įgaliotai institucijai turi pateikti prašymų išlaidoms apmokėti teikimo grafiką (pagal Projekto sutarties 2 priede nustatytą formą). Projekto vykdytojas turi atnaujinti ir kartu su kiekvienu prašymu išlaidoms apmokėti pateikti kartu ir atnaujintą prašymų išlaidoms apmokėti teikimo grafiką.

2

Projekto vykdytojas kartu su kiekvienu prašymu išlaidoms apmokėti Įgaliotajai institucijai privalo pateikti projekto pažangos ataskaitą.

3

Kartu su galutiniu PIA/PIK/ID teikiama galutinė projekto įgyvendinimo ataskaita. Tuo atveju, kai nustatomos netinkamos išlaidos, projekto vykdytojas turi patikslinti galutinę ataskaitą per 5 darbo dienas nuo išvados gavimo dienos.

KONTAKTAI

Tel. 8 5 251 4400
E-mail: info@cpva.lt

SVETAINĖ

www.cpva.lt

ADRESAS

S. Konarskio g. 13, Vilnius

